



ИНТЕРНО

Republika Srbsko

MINISTERSTVO OSVETY, VEDY A TECHNOLOGICKÉHO ROZVOJA
ÚSTAV PRE HODNOTENIE KVALITY VZDELÁVANIA A VÝCHOVY
VOJVODINSKÝ PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA NA KONCI ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

školský rok 2017/2018

TEST

SLOVENSKÝ JAZYK

POKYNY

- Test obsahuje **20** úloh, ktoré treba vyriešiť za **120** minút.
- Každú úlohu pozorne prečítaj, porozmýšľaj o tom, čo sa v úlohe žiada, a o spôsobe, ako ju vyriešiš (zakrúžkovať, pospájať, podčiarknuť, dopísať a iné).
- Píš čitateľne a dbaj, aby tvoje odpovede boli zrozumiteľné, ale aj gramaticky a pravopisne správne.
- Pri riešení úloh, v ktorých sa od teba žiada, aby si niečo dopísal, vždy používaj úplné názvy; skratky sa nedovoľujú (napríklad treba napísať podstatné meno, a nie p. m. alebo pod. m., napísať lokál, a nie lok. a podobne).
- Vyplň test **perom** (počas práce môžeš používať grafitovú ceruzku a gumičku).
- Odpovede napísané perom sa nesmú prečiarkovať alebo opravovať.
- Do štvorčeka, ktorý sa nachádza na pravej strane úloh, nič nepíš. Je to priestor, kde majú učitelia, ktorí opravujú testy, napísať počet bodov. Nič nepíš ani na tejto a poslednej strane.
- Ak s prácou skončíš skôr, odovzdaj test a potichu vyjdi, aby si ostatných žiakov nevyrušoval.

Želáme ti veľa úspechov v práci!

1. Pozorne prečítaj úryvok z poviedky Stanislava Rakúsa *Nôtik*.

Nôtik sa začal hostiť, až mu zle prišlo od dobrého jedla a vzrušenia.

V deň cesty si obliekol tmavý kabát, ktorý Nôtikovci nosili z generácie na generáciu, priviazal si k nemu balík, nastúpil do vlaku a cez okno kýval do poslednej chvíle svojej rodine, ktorá sa na stanici celá zišla.

Vlak sa pohol, vybral sa na svoju ďalekú púť, a to rovno cez most, popod ktorý Nôtik chodieval k dedovi Justínovi po prašnej ceste, uháňal okolo Všivavého hájička a potom si to namieril k osamelým, pustým poliam.

Napíš **S**, ak je tvrdenie správne, alebo **N**, ak tvrdenie nie je správne.

- a) Nôtikovi bolo zle a ani jedlo mu nechutilo. _____
- b) Na cestu si obliekol nový tmavý kabát. _____
- c) Na stanici vyprevádzali Nôtika iba dvaja členovia rodiny. _____
- d) Vlak, ktorým Nôtik cestoval, sa rýchlo pohyboval. _____

2. Napíš, aký jazykový štýl je použitý v ukážkach.

- a) Abiotické faktory možno podeliť na klimatické, pôdne a reliéfne.

- b) Slnko sa skrylo. Už ho netreba. Od Zlatého Poľa valí sa studená snehová mrákava.

3. Pozorne prečítaj časť textu *Kolumbovo vajce* autorky Jany Skladanej z knihy *Ukryté v slovách*.

Viaceré problémy a otázky sa nám niekedy zdajú takmer neriešiteľné. Akokoľvek rozmýšľame, konečné riešenie nenachádzame. Už-už si myslíme, že sme pri koreni veci, a predsa nás od posledného kroku niečo delí a nevieme si rady. A potom niekto príde a celý problém hravo vyrieši. Vtedy si povieme, že na to sme mohli prísť aj sami, veď to vôbec nebolo také ťažké.

Podobne to bolo aj v historke o Krištofovi Kolumbovi a vajci. Slávny moreplavec sa na posedení so svojimi priateľmi stavil, že postaví kolmo na stôl vajce tak, aby nespadlo a zostalo stáť. Priatelia mu neverili. Kolumbus postavil vajce na špičku tak, že ho naťukol, a samozrejme stávkou vyhral. Dokázal tým, že riešenie každého problému je vlastne ľahké, na čo prideme až potom, keď sa podarí. Spojenie Kolumbovo vajce dodnes používame na vyjadrenie ťažkého problému vyžadujúceho na prvý pohľad až prekvapujúco jednoduché a vtipné riešenie.

Zakrúžkuj písmeno pred vetou, ktorá správne vyplýva z textu.

- a) V texte sa hovorí, že niektoré problémy sa vôbec nedajú vyriešiť.
- b) Riešenie viacerých problémov je ľahké, na čo prideme až potom, keď sa podarí.
- c) Priatelia boli presvedčení, že Kolumbus postaví vajce na stôl.
- d) Spojenie Kolumbovo vajce sa používa pre ľahko riešiteľné problémy.

4. Napiš písmeno N za vetami, ktoré možno použiť iba pri neformálnom vyjadrovaní v súkromnom styku, a písmeno F za vetami, ktoré môžeme použiť vo formálnom vyjadrovaní.

- a) Úbohá kreatúra, hýb sa, alebo vypoť ten hlúpy telefón! _____
- b) Zízala som do veľkého zrkadla, uprene hľadiac na seba. _____
- c) Kristína si rýchlo zbalila svoje veci a bez slova odišla. _____
- d) V knižnici si žiaci môžu vypožičať najviac tri knihy. _____

5. V ktorej z možností je pravopisná chyba? Zakrúžkuj písmeno pred odpoveďou.

- a) Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava
- b) Slovenské Národné divadlo
- c) Gymnázium Jána Kollára v Báčskom Petrovci

6. Zakrúžkuj písmená pred riadkami, v ktorých sú nesprávne uvedené chýbajúce písmená.

V_z_vame všetk_ch darcov krv_, ab_ sa dostav_l_ na odber.

a) y, ý, ý, i, y, i, i

b) i, ý, ý, y, i, y, i

c) y, í, ý, i, y, i, y

7. Doplň do slov zodpovedajúce písmená, aby zdrobnené slová boli napísané pravopisne správne.

a) loď – lo___ka

d) reťaz – retia___ka

b) jež – je___ko

e) hruda – hru___ka

c) blúza – blú___ka

f) koža – ko___ka

8. V každom rade slov je jedno slovo cudzieho pôvodu. Podčiarkni tie slová.

a) dym, dýchať, dynamo

b) syntax, syn, syrový

c) komín, komiks, komár

d) orech, orať, ornitológ

9. Vyber nesprávne tvrdenie o Ľudovítovi Štúrovi a zakrúžkuj ho.

- a) Prežil hlboký citový vzťah k Adele Ostrolúckej.
- b) Kodifikoval spisovný jazyk na západoslovenskom základe.
- c) Zomrel v roku 1856 v Modre.
- d) Písal aj lyriku.

10. Pozorne prečítaj uvedené vety. Sloveso v zátvorke napíš na čiaru v zodpovedajúcom tvare minulého času.

- a) Jarné obdobie (sprevádzať) _____ osobitné obrady a zvyky.
- b) V júni sa (konať) _____ tanečné zábavy vo voľnej prírode.
- c) Boli aj také príležitosti, keď sme (nechodiť) _____ bosí.
- d) (Nevšímať) _____ si ju a často na ňu zabúdali všetci známi.

11. V uvedenej vete podčiarkni všetky predložky s podstatnými menami a urč, s ktorým pádom stojí predložka. Každú predložku s podstatným menom napíš na čiaru a vedľa napíš pád.

Nevädza poľná rastie na všetkých druhoch pôd od nížin až po horské pásmo prevažne na ornej pôde.

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

12. Pozorne prečítaj úryvok z poviedky *Hlinené husle* Andreja Chudobu. Vyhľadaj v ňom zložené súvetie, ktoré pozostáva z najväčšieho počtu viet.

1. Kohút na dvore zaškrekotal, sklo vrzlo, lastovičky stíchli, vrabce vyleteli z rozkvitnutej húštiny.
2. Ruka s nožom ustrnula v dreve, starcovo čelo zvráskavelo, nadvihol oči k oknu.
3. Všetko akoby stíchlo, zmŕtvelo, ešte aj drevo v rukách mu primrelo, iba čmeliak lenivo bzučal v povetrí a kvet z trnky nezvučne padal na zem.

Doplň vety.

Zložené súvetie utvorené z najväčšieho počtu viet je označené číslom _____. Toto súvetie pozostáva z _____ viet.

13. Pozorne prečítaj vety, všimni si podčiarknuté slová a doplň tabuľku.

- a) Už hodinu cestujeme domov.
- b) Stolička sa podo mnou vyklázla.
- c) Otvorila chladničku a vybrala mlieko.

Slovný druh	Vetný člen
cestujeme –	cestujeme –
stolička –	stolička –
chladničku –	chladničku –

14. K ľudovým múdrostiam priradi správne vysvetlenie tak, že na čiaru napíšeš číslo podľa toho, o čom hovoria.

- | | |
|-----------------------------|--------------------------|
| ___ jazyk ho svrbí | 1. Je málovravný. |
| ___ neudrží jazyk za zubami | 2. Chce niečo vyzradiť. |
| ___ sype reči ako z rukáva | 3. Povie to, čo nemal. |
| ___ skúpy je na slovo | 4. Hovorí dobre spamäti. |

15. Zakrúžkuj správnu odpoveď na otázku. V ktorej z možností sa nenachádza lyrický žáner?

- a) elégia
- b) epigram
- c) sonet
- d) bájka

16. Zakrúžkuj písmená pred správnymi odpoveďami.

K žánrom ľudovej slovesnosti patria:

- a) pranostiky
- b) príslovia
- c) rozprávky
- d) epigramy

17. Pozorne prečítaj úryvok z prózy Jozefa Pavloviča *Jarabičky* a zakrúžkuj správnu odpoveď.

Babka kvočku odviazala a podsypala. Netrvalo dlho a vyľahli sa drobučké jarabičky. Kvočka mala veľkú radosť. Vyhrnula sa so svojím drobizgom pyšne na dvor, nech vidí svet, čo má detí. Ako smetí.

Jarabičky však miera k plotu. Svojej obrovitej mamy sa vôbec nedržia. Poprepchávali sa štrbinami latkového plotu a idú ešte ďalej. Nešťastná kvočka pobehuje okolo plotu, preletieť ho nevládze, no zvýšeným hlasom kvoká, akoby vravela, nechodte ďaleko, je to nebezpečné.

V úryvku sú zobrazené:

- a) malé deti
- b) kvočka a malé jarabičky
- c) malé kuriatka
- d) malé kačky

18. Pozorne prečítaj texty.

- A. A zas v parku kvitnú bozky milencov
do noci si svietia vášňou blčiacou
a my nevidíme zblízka do seba
premohla nás chvíľa polnočná

Ladislav Čáni: *Ja večne tu – ty večne tam*

- B. Babinka bola cez deň nenápadná, tichá, tichučká. A možno taká ani nebola – jej hlas iba zanikal v dennej haravare, v klaksónoch a v kriku detí, ktoré sa hrali na jej plytkých briežkoch.

Mikuláš Kováč: *Babinka*

Pozorne prečítaj vety. Za správnu vetou zakrúžkuj **áno** a za nesprávnu **nie**.

- | | | |
|--|------------|------------|
| a) Prvý text je napísaný viazanou rečou. | áno | nie |
| b) Druhý text je napísaný viazanou rečou. | áno | nie |
| c) Pre lyriku je charakteristická viazaná reč. | áno | nie |
| d) Obidva texty sú napísané viazanou rečou. | áno | nie |

19. Doplň vety.

Prvé predstavenie divadelnej hry je _____.

Každé ďalšie predstavenie divadelnej hry je _____.

20. Pozorne prečítaj uvedené texty a pri každom zakrúžkuj správnu odpoveď.

A. Menšie epické dielo – opisuje len jednu udalosť a predchádzajúce a nasledovné udalosti sa spomínajú len mimochodom; dej má jednoduchý a vystupuje v ňom málo postáv; hlavnou postavou je obyčajný človek, ktorý je opísaný v krátkom časovom úseku; kompozícia tohto diela znamená vytváranie jedného celku z menších častí.

a) poviedka b) fantastická rozprávka c) novela d) román

B. Veľké epické dielo – v ňom autor zobrazuje široký a zložitý úsek života, dej sa obyčajne odohráva v dlhšom časovom rozpätí, má veľký rozsah a zložitú kompozíciu; okrem hlavných postáv, prostredníctvom ktorých sledujeme hlavnú dejovú líniu, vystupuje tu aj mnoho vedľajších postáv, ktoré dotvárajú vedľajšie dejové línie, čiže epizódy.

a) poviedka b) fantastická rozprávka c) novela d) román